

CONVENI EUROPEU DEL PAISATGE

(Florència 20.X.2000)

Preàmbul

Els estats membres del Consell d'Europa, que signen aquest conveni,

Atés que l'objectiu del Consell d'Europa és aconseguir una unió més estreta entre els seus membres a fi de salvaguardar i promoure els ideals i els principis que són el seu patrimoni comú, i que aquest objectiu es persegueix en particular per mitjà de la celebració d'acords en els camps econòmic i social;

Preocupats per aconseguir un desenvolupament sostenible basat en una relació equilibrada i harmoniosa entre les necessitats socials, l'economia i el medi ambient;

Prenent nota que el paisatge exerceix un paper important d'interès general en els camps cultural, ecològic, ambiental i social, i que constitueix un recurs favorable per a l'activitat econòmica i que la seua protecció, gestió i ordenació poden contribuir a la creació de llocs de treball;

Conscients que el paisatge contribueix a la formació de les cultures locals i que és un component fonamental del patrimoni natural i cultural europeu, que contribueix al benestar dels éssers humans i a la consolidació de la identitat europea;

Reconeixent que el paisatge és un element important de la qualitat de vida de les poblacions en totes parts: en els mitjans urbans i rurals, en les zones degradades i de gran qualitat, en els espais de reconeguda bellesa excepcional i en els més quotidians;

Prenent nota que l'evolució de les tècniques de producció agrícola, forestal, industrial i minera, com també en matèria d'ordenació regional i urbanística, transport, infraestructura, turisme i oci i, a nivell més general, els canvis en l'economia mundial estan accelerant en molts casos la transformació dels paisatges;

Desitjosos de respondre a l'aspiració general de gaudir de paisatges de gran qualitat i de participar activament en el desenvolupament dels paisatges;

Convençuts que el paisatge és un element clau del benestar individual i social i que la seua protecció, gestió i ordenació impliquen drets i responsabilitats per a tots;

Tenint en compte els textos jurídics existents a nivell internacional en matèria de protecció i gestió del patrimoni natural i cultural, d'ordenació regional i espacial,

d'autonomia local i de cooperació transfronterera, en particular, el Conveni relatiu a la conservació de la vida silvestre i del medi natural a Europa (Berna, 19 de setembre de 1979), el Conveni per a la salvaguarda del patrimoni arquitectònic d'Europa (Granada, 3 d'octubre de 1985), el Conveni europeu per a la protecció del patrimoni arqueològic (revisat) (Valletta, 16 de gener de 1992), el Conveni marc europeu sobre cooperació transfronterera entre comunitats o autoritats territorials (Madrid, 21 de maig de 1980) i els seus protocols addicionals, la Carta europea d'autonomia local (Estrasburg, 15 d'octubre de 1985), el Conveni sobre la diversitat biològica (Rio de Janeiro, 5 de juny de 1992), la Convenció sobre la protecció del patrimoni mundial, cultural i natural (París, 16 de novembre de 1972) i la Convenció sobre l'accés a la informació, la participació del públic en la presa de decisions i l'accés a la justícia en assumptes ambientals (Aarhus, 25 de juny de 1998);

Reconeixent que la qualitat i la diversitat dels paisatges europeus constitueixen un recurs comú i que és important cooperar per a la seua protecció, gestió i ordenació;

Desitjosos d'establir un nou instrument consagrat exclusivament a la protecció, la gestió i l'ordenació de tots els paisatges d'Europa,

Han convingut el següent:

CAPÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Definicions

A l'efecte del present conveni:

- a) Per "paisatge" s'entendrà qualsevol part del territori tal com la percep la població, el caràcter de la qual siga el resultat de l'acció i la interacció de factors naturals o humans;
- b) Per "política en matèria de paisatges" s'entendrà la formulació, per part de les autoritats públiques competents, dels principis generals, estratègies i directrius que permeten l'adopció de mesures específiques amb vista a la protecció, la gestió i l'ordenació del paisatge;
- c) Per "objectiu de qualitat paisatgística" s'entendrà, per a un paisatge específic, la formulació, per part de les autoritats públiques competents, de les aspiracions de les poblacions respecte de les característiques paisatgístiques del seu entorn;
- d) Per "protecció dels paisatges" s'entendran les accions encaminades a conservar i mantindre els aspectes significatius o característics d'un paisatge, justificats pel seu valor patrimonial derivat de la seua configuració natural o l'acció de l'home;

e) Per “gestió dels paisatges” s'entendran les accions encaminades, des d'una perspectiva de desenvolupament sostenible, a garantir el manteniment regular d'un paisatge, a fi de guiar i harmonitzar les transformacions induïdes pels processos socials, econòmics i ambientals;

f) Per “ordenació paisatgística” s'entendrà les accions que presenten un caràcter prospectiu particularment accentuat per a millorar, restaurar o crear paisatges.

Article 2. Àmbit d'aplicació

D'acord amb les disposicions contingudes en l'article 15, aquest conveni s'aplicarà a tot el territori de les parts i comprendrà les àrees naturals, rurals, urbanes i periurbanes. Comprendrà així mateix les zones terrestres, marítimes i les aigües interiors. Fa referència tant als paisatges que puguen considerar-se excepcionals com als paisatges quotidians o degradats.

Article 3. Objectius

Aquest conveni té per objectiu promoure la protecció, la gestió i l'ordenació dels paisatges, com també organitzar la cooperació europea en aquest camp.

CAPÍTOL II. MESURES NACIONALS

Article 4. Repartiment de les competències

Cada part aplicarà el present conveni, en particular els articles 5 i 6, d'acord amb el seu mateix repartiment de competències, de conformitat amb els principis constitucionals i l'organització administrativa, i respectant el principi de subsidiarietat, tenint en compte la Carta europea d'autonomia local. Sense perjudici de les disposicions del present conveni, cada part harmonitzarà l'aplicació del present conveni amb les seues pròpies polítiques.

Article 5. Mesures generals

Cada part es compromet a:

a) Reconéixer jurídicament els paisatges com a element fonamental de l'entorn humà, expressió de la diversitat del seu patrimoni comú cultural i natural i com a fonament de la seua identitat;

b) Definir i aplicar en matèria de paisatges polítiques destinades a la protecció, la gestió i l'ordenació del paisatge per mitjà de l'adopció de les mesures específiques previstes en l'article 6;

c) Establir procediments per a la participació del públic, les autoritats locals i regionals i altres parts interessades en la formulació i aplicació de les polítiques en matèria de paisatge mencionades en l'anterior lletra b;

d) Integrar el paisatge en les polítiques d'ordenació territorial i urbanística i en les seues polítiques en matèria cultural, ambiental, agrícola, social i econòmica, com també en qualssevol altres polítiques que puguin tindre un impacte directe o indirecte sobre el paisatge.

Article 6. Mesures específiques

A. Sensibilització

Cada part es compromet a incrementar la sensibilització de la societat civil, les organitzacions privades i les autoritats públiques respecte del valor dels paisatges, el seu paper i la seua transformació.

B. Formació i educació

Cada part es compromet a promoure:

a) La formació d'especialistes en la valoració dels paisatges i la intervenció en aquests;

b) Programes pluridisciplinaris de formació en política, protecció, gestió i ordenació de paisatges amb destinació als professionals dels sectors privat i públic i a les associacions interessades;

c) Cursos escolars i universitaris que, en les disciplines corresponents, aborden els valors relacionats amb els paisatges i les qüestions relatives a la seua protecció, gestió i ordenació.

C. Identificació i qualificació

1. Amb la participació activa de les parts interessades, de conformitat amb l'article 5.c i per a aprofundir en el coneixement dels seus paisatges, cada part es compromet:

a)

I) a identificar els seus propis paisatges en tot el seu territori;

II) a analitzar les seues característiques i les forces i pressions que els transformen;

III) a prendre nota de les transformacions;

b) a qualificar els paisatges així definits, tenint en compte els valors particulars que els atribueixen les parts i la població interessada.

2. Els procediments d'identificació i qualificació estaran guiats pels intercanvis d'experiència i metodologia, organitzats entre les parts a nivell europeu d'acord amb l'article 8.

D. Objectius de qualitat paisatgística

Cada part es compromet a definir els objectius de qualitat paisatgística per als paisatges identificats i qualificats, després de la consulta prèvia al públic, de conformitat amb l'article 5.c.

E. Aplicació

Per a aplicar les polítiques en matèria de paisatges, cada part es compromet a establir instruments d'intervenció destinats a la protecció, la gestió o l'ordenació del paisatge.

CAPÍTOL III. COOPERACIÓ EUROPEA

Article 7. Polítiques i programes internacionals

Les parts es comprometen a cooperar en l'estudi de la dimensió paisatgística de les polítiques i programes internacionals i a recomanar, en cas necessari, que s'incloguen en aquests consideracions relatives al paisatge.

Article 8. Assistència mútua i intercanvi d'informació

Les parts es comprometen a cooperar per a reforçar l'efectivitat de les mesures adoptades per raó d'altres articles d'aquest conveni, en particular:

- a) A prestar-se assistència científica i tècnica mútua en matèria de paisatges, per mitjà de la posada en comú i l'intercanvi d'experiències i de resultats dels projectes d'investigació;
- b) A promoure l'intercanvi d'especialistes en matèria de paisatges, en particular amb fins de formació i informació;
- c) A intercanviar informació respecte de totes les qüestions previstes en les disposicions d'aquest conveni.

Article 9. Paisatges transfronterers

Les parts es comprometen a afavorir la cooperació transfronterera a nivell local i regional i, en cas necessari, a elaborar i realitzar programes comuns en matèria de paisatges.

Article 10. Seguiment de l'aplicació del conveni

1. Els comitès d'experts competents existents establits per raó de l'article 17 de l'Estatut del Consell d'Europa seran designats pel Comitè de Ministres del Consell d'Europa com a responsables del seguiment de l'aplicació del conveni.
2. Després de cada reunió dels comitès d'experts, el secretari general del Consell d'Europa transmetrà al Comitè de Ministres un informe sobre el treball realitzat i sobre el funcionament del conveni.
3. Els comitès d'experts proposaran al Comitè de Ministres els criteris per a la concessió i el reglament d'un premi del paisatge del Consell d'Europa.

Article 11. Premi del Paisatge del Consell d'Europa

1. El Premi del Paisatge del Consell d'Europa és una distinció que pot atorgar-se a les autoritats locals i regionals i a les seues agrupacions que, com a part de la política paisatgística d'una part en aquest conveni, hagen adoptat una política o mesures per a protegir, gestionar o ordenar el seu paisatge que hagen resultat d'una eficàcia duradora i puguen servir d'exemple a altres autoritats territorials d'Europa. Així mateix pot atorgar-se aquesta distinció a organitzacions no governamentals que hagen realitzat aportacions especialment notables a la protecció, la gestió o l'ordenació del paisatge.
2. Les candidatures al Premi del Paisatge del Consell d'Europa seran presentades per les parts als comitès d'experts mencionats en l'article 10. Les autoritats transfrontereres locals i regionals i les agrupacions d'autoritats locals i regionals interessades podran sol·licitar-lo, sempre que gestionen conjuntament el paisatge en qüestió.
3. A proposta dels comitès d'experts mencionats en l'article 10, el Comitè de Ministres establirà i publicarà els criteris de concessió del Premi del Paisatge del Consell d'Europa, adoptarà el reglament corresponent i atorgarà el premi.
4. La finalitat de la concessió del Premi del Paisatge del Consell d'Europa és animar els premiats a garantir una protecció, gestió o ordenació sostenible dels paisatges de què es tracte.

CAPÍTOL IV. DISPOSICIONS FINALS

Article 12. Relacions amb altres instruments

Les disposicions d'aquest conveni no afectaran les disposicions més estrictes en matèria de protecció, gestió i ordenació del paisatge contingudes en altres instruments nacionals o internacionals vinculants ja existents o futurs.

Article 13. Signatura, ratificació i entrada en vigor

1. Aquest conveni estarà obert a la signatura dels estats membres del Consell d'Europa. Estarà subjecte a ratificació, acceptació o aprovació. Els instruments de ratificació, acceptació o aprovació seran depositats en poder del secretari general del Consell d'Europa.

2. El conveni entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos a partir de la data en què deu estats membres del Consell d'Europa hagen expressat el seu consentiment a quedar vinculats pel conveni de conformitat amb les disposicions de l'apartat precedent.

3. Respecte de qualsevol estat signatari que posteriorment expresse el seu consentiment a quedar vinculat pel conveni, aquest entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos a partir de la data de depòsit de l'instrument de ratificació, acceptació o aprovació.

Article 14. Adhesió

1. Després de l'entrada en vigor del present conveni, el Comité de Ministres del Consell d'Europa podrà invitar la Comunitat Europea i qualsevol estat europeu que no siga membre del Consell d'Europa a adherir-se al conveni mitjançant una decisió adoptada amb la majoria prevista en l'article 20.d de l'Estatut del Consell d'Europa i a través de votació unànime dels estats parts amb dret a pertànyer al Comité de Ministres.

2. Respecte de qualsevol estat que s'adherisca, o de la Comunitat Europea en cas de la seua adhesió, el present conveni entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos a partir de la data de depòsit de l'instrument d'adhesió en poder del secretari general del Consell d'Europa.

Article 15. Aplicació territorial

1. En el moment de la signatura o del depòsit de l'instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió, qualsevol estat o la Comunitat Europea pot especificar el territori o territoris a què s'aplicarà el present conveni.

2. Qualsevol part pot, en una data posterior, per mitjà de declaració dirigida al secretari general del Consell d'Europa, fer extensiva l'aplicació del present conveni a qualsevol altre territori especificat en la declaració. El conveni produirà efecte respecte d'aquest territori el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos a partir de la data en què el secretari general reba la declaració.

3. Qualsevol declaració formulada per raó dels dos apartats anteriors pot ser retirada, respecte de qualsevol territori mencionat en aquesta declaració, per mitjà de notificació dirigida al secretari general. Aquesta retirada produirà efecte el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos a partir de la data en què el secretari general reba la notificació.

Article 16. Denúncia

1. Qualsevol part pot, en qualsevol moment, denunciar aquest conveni per mitjà de notificació dirigida al secretari general del Consell d'Europa.

2. Aquesta denúncia produirà efecte el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos a partir de la data en què el secretari general reba la notificació.

Article 17. Esmenes

1. Qualsevol part o els comitès d'experts mencionats en l'article 10 podran proposar esmenes al present conveni.

2. Qualsevol proposta d'esmena es notificarà al secretari general del Consell d'Europa que al seu torn la comunicarà als estats membres del Consell d'Europa, a les altres parts i a qualsevol estat europeu no membre que haja sigut invitat a adherir-se al present conveni de conformitat amb el que disposa l'article 14.

3. Els comitès d'experts mencionats en l'article 10 examinaran qualsevol proposta d'esmena i presentaran al Comitè de Ministres perquè l'aprove el text aprovat per una majoria de tres quartes parts dels representants de les parts. Després que l'aprove el Comitè de Ministres amb la majoria prevista en l'article 20 de l'Estatut del Consell d'Europa i amb la votació unànime dels estats parts amb dret a pertànyer al Comitè de Ministres, el text serà remès a les parts perquè l'accepten.

4. Qualsevol esmena entrarà en vigor respecte de les parts que l'hagen acceptat el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos a partir de la data en què tres estats membres del Consell d'Europa hagen informat el secretari general de l'acceptació. Respecte de qualsevol part que l'accepte posteriorment, aquesta esmena entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos a partir de la data en què la part mencionada haja informat el secretari general de la seua acceptació.

Article 18. Notificacions

El secretari general del Consell d'Europa notificarà als estats membres del Consell d'Europa, a qualsevol estat o a la Comunitat Europea que s'haja adherit a aquest conveni:

a) Qualsevol signatura;

- b) El depòsit de qualsevol instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió;
- c) Qualsevol data d'entrada en vigor d'aquest conveni de conformitat amb els articles 13, 14 i 15;
- d) Qualsevol declaració formulada per raó de l'article 15;
- e) Qualsevol denúncia formulada per raó de l'article 16;
- f) Qualsevol proposta d'esmena, qualsevol esmena aprovada d'acord amb l'article 17 i la data de l'entrada en vigor;
- g) Qualsevol altra acció, notificació, informació o comunicació relativa a aquest conveni.

En fe de tot això, els sotasignats, autoritzats per a això com cal, signen el present conveni.

Fet a Florència, el 20 d'octubre de 2000, en anglés i francés, ambdós textos són igualment autèntics, en un únic exemplar que es depositarà en els arxius del Consell d'Europa. El secretari general del Consell d'Europa remetrà còpies certificades a cada estat membre del Consell d'Europa i a qualsevol estat o a la Comunitat Europea que hagen sigut invitats a adherir-se a aquest conveni.